

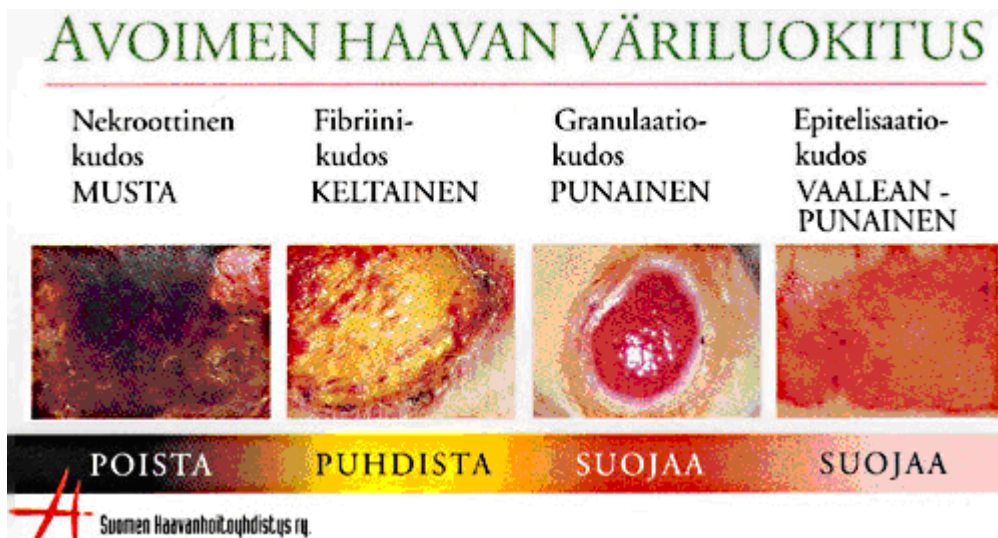
Ohje henkilökunnalle - Haavan paikallishoito

- Muista käsihygienia ennen haavahoitoa, haavahoidon edetessä, sekä haavahoidon jälkeen. Vaihda käsineet eri työvaiheiden välillä.
- Kipulääke tarvittaessa ennen haavahoitoa. Haavapohjan puudutukseen voi käyttää 2 % Xylocaingeeliä.
- Haavassa pyritään säilyttämään tasainen lämpötila ja kosteus. Haavasidokset poistetaan haavalta juuri ennen haavahoitoa.
- Haavapintaan kuivuneet siteet liotetaan varovasti irti, poistetut siteet laitetaan suoraan roskapussiin.
- Haava suihkutetaan noin 1-3 min 37 ° C lämpöisellä vedellä. Suihkun vesipaine ei saa olla liian voimakas, koska se vaurioittaa kudoksia. Haavan voi huuhdella myös lämmitetyllä keittosuolalla.
- Haavapohja on tärkeä puhdistaa kaikesta kuolleesta kudoksesta. Ennen mekaanista puhdistusta Prontosan-hauteet, noin 15 minuuttia puhdistamaan ja pehmentämään kuollutta kudosta. Mekaanisessa puhdistuksessa voi käyttää apuna papukaijapinsettejä, käyräpäisiä saksia, kauhaa tai kyrettä. Käytetyt välineet puhdistetaan jokaisen käyttökerran jälkeen.
- Mekaanisen puhdistuksen jälkeen haavapohjan puhdistus Prontosan-liuoksella.
- Jos epäillään valtimoperäistä haavaa tai jos potilaalla on diabetes, haavan mekaaninen puhdistus vasta lääkärin arvion jälkeen.
- Jos haavapinta on runsaasti erittävä tai infektoitunut, puhdistus ja siteiden vaihto tehdään päivittäin. Bakteeriviljely tarvittaessa. Haavan puhdistuessa ja haavaerityksen vähennyttyä, hoitovälit pitenevät ja haavahoito muuttuu hellävaraisemmaksi. Tämä edesauttaa uusien solujen muodostumista haavapinnalle.
- Onkalot huuhdellaan keittosuolalla ruiskua ja tarvittaessa katetria apuna käyttäen.
- Haavan reunat voi tarvittaessa suojata ohuella sinkkivoiteella, rasvalla ja haavaa ympäröivä iho ihonsuoja-aineella.

Ihanteellisen haavanhoitotuotteen ominaisuudet

- Pitää haavan sopivan kosteana, lämpötilan +37 ° C ja happamuusaste pH 6.5 -6.7.
- Edistää granulaatio- ja epiteelisolujen muodostumista.
- Suojaa haavaa ulkoisilta mikrobeilta ja mekaaniselta rasitukselta.
- Irrottaa kuollutta kudosta.
- Absorboi tehokkaasti haavaeritettä ja suojaa haavaympäristöä.
- Minimoi bakteerikasvua haavassa. Kroonisessa haavassa on aina bakteereita, ne lisääntyvät usein haavapinnalla, puhutaan kolonisaatiosta. Joskus bakteerit voivat aiheuttaa infektion.
- Ei tartu haavaan, eikä vahingoita tervettä kudosta.
- Ei sisällä allergisoivia aineita.
- On taloudellinen.
- Tuotetta on helppo käyttää.
- Miellyttävä potilaalle.

Haavanhoitotuotteen valinta väriluokituksen (VPK-M) mukaan.

Musta haava

Kiinni tarttunutta ja elotonta kuollutta kudosta. Tavoitteena on nekroottisen kudoksen pehmentäminen.

Haavanhoitotuotteiksi sopivat

- hydrogeelit = Hypergel
- entsymaattiset valmisteet = Iruxol
- polyuretaanivaahtosidos = Polymem

Muista diabetes- ja ASO-potilaiden erot. ASO-potilaalla kuivan nekroosin päälle riittää kuiva haavasidos.

Keltainen haava

Fibriinipeitteinen haava, (väri kermanvalkoisesta keltavihreään). Voi olla vähän tai runsaasti erittävä, märkäinen tai infektoitunut. **Keltaista haavaa ei saa sekoittaa infektoituneeseen haavaan.** Pehmeää kuollutta tai paksua sitkeää kudosta fibriiniä tai solun osia. Tavoitteena on haavapinnan puhdistus.

Antiseptisiä aineita voi käyttää lyhyitä aikoja, ei sovellu kuitenkaan entsymaattivalmisteeseen (Iruxol) kanssa.

Kuivan ja katteisen haavan pehmentämiseksi

- hydrogeelit = Purilon-geeli, Prontosan-geeli
- entsymaattiset valmisteet = Iruxol

Runsaasti erittävän keltaisen haavan hoitoon interaktiiviset sidokset

- hydrofiber = Aquacel
- polyuretaanivaahtosidos = Polymem
- hydrofobinen sidos = Sorbact (onkalohaavat)
- sinkkivoidesidos = ZipZoc

Punainen haava

Granulaatiokudosta, väriltään kirkkaanpunainen, pinnaltaan ryynimäinen. Epätoivotusta kudoksesta puhdistunut haava. Haavasidoksen tarkoituksena on edistää uudiskudoksen muodostumista pitämällä haava kosteana. Esim.

- hydrofibersidos = Aquacel
- polyuretaanivaahtosidos = Mepilex, Allevyn, Biatain
- hydrogeelit = Purilon
- hydrokolloidi = Duoderm vähän erittävälle haavalle

Vaaleanpunainen haava

Paranemisprosessin loppuvaihe, haavalla epitelisaatiokudosta. Haavasidokseksi sopivat

- vähän erittävälle haavalle esim. ohut polyuretaanivaahtosidos = Mepilex lite, hydrokolloidi = Duoderm,
- verkkosidos = Mepitel, Jelonet, joka estää haavasidoksen tarttumisen haavapintaan.

Haavan annetaan parantua rauhassa, turhia sidevaihtoja vältetään.